

Sažetak nastavno-stručnog predavanja:

Prof.dr.sc. Z. VNUČEC – Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu, pod naslovom:

Prikaz i uporaba u praksi hrvatske norme za veličine i jedinice HRN ISO 80000:2007 en

3. dio: Prostor i vrijeme (zamjena za ISO 31-1:1992, Dio 1: *Prostor i vrijeme*)

4. dio: Mehanika (zamjena za ISO 31-3:1992, Dio 3: *Mehanika*),

održanog na Strojarskom fakultetu u Slavonskom Brodu, 13. svibnja 2008.

U uvodnom dijelu predavač je slušateljstvo upoznao u sažetom prikazu s međunarodnim sustavom jedinica (SI), s pravilnim pisanjem oznaka veličina i SI jedinica, te uputio na Internet linkove gdje se mogu preuzeti osnovni materijali iz ovog područja:

- Sažeti prikaz SI sustava jedinica i pravilnog pisanja (4 str.):

<http://www.dzm.hr/download/repository/si-sazetak.pdf> (hrv.)

ili širi pristup na adresi: <http://www.unc.edu/~rowlett/units/index.html> (engl.),

- Sažetak Repozitorij SI sustava jedinica (2 str.), Državni zavod za mjeriteljstvo:

http://www.dzm.hr/download/repository/Mjerne_jedinice.pdf (hrv.)

Glede značaja pravilne uporabe veličina i njihovih jedinica, kao i ispravnog pisanja, u današnje vrijeme globalizacije, svatko bi se morao upoznati s najosnovnijim pojmovima i rabiti ih u svakodnevnom radu. To je od posebnog značaja u radu sa studentima, jer se teško odviknuti od jednom naučenih oznaka i jedinica.

U drugom dijelu, predavač je prikazao putem video-projeksije originale navedenih normi (na engl.), uz paralelni prikaz prijevoda veličina i njihovih jedinica na hrvatskom jeziku, koji se uglavnom temeljio na dosadašnjem nazivlju iz normi ISO 31:1992 (u prijevodu prof. Marijana Brezinščaka), kao i nazivima iz svakodnevne stručne prakse predavača. Naravno, ovdje se ne mogu prikazati sve veličine i njihove jedinice obuhvaćene ovim dvjema normama, te se preporučuje svima da nabave te norme u Hrvatskom zavodu za norme:

http://www.hzn.hr/Katalog/Kako_naru.html (za fakultete se dobiva značajan popust!).

Za pomoć u pisanju oznaka veličina i jedinica može poslužiti i kratak sažetak predavača na adresi: http://www.sfsb.hr/ksk/cvrstoca/Pisanje_velicina.pdf.

Naravno, za neke od oznaka veličina trebalo bi postići dogovor svih zainteresiranih u Republici Hrvatskoj (npr. prema prijevodu bile bi neke od oznaka: T za moment uvijanja, M_b za moment savijanja, F_g ili Q za težinu tijela, μ (ν) za Poissonov omjer, I_a za drugi aksijalni moment ravne površine, Z za modul presjeka (modul tromosti) i dr.).

Također se inzistira na pravilnom pisanju indeksa uz oznake veličine te na pravilnom pisanju sastavljenih jedinica koje se obavezno moraju pisati s točkom između raznorodnih jedinica (npr. N·m, N·s·m, N·s, kg·m² i dr.). Treba izbjegavati zamjenu pisanja jedinica u nazivniku s negativnim eksponentima, npr. pravilno je: m/s², kg/m³, N/m² i dr.

Za ovakav dogovor predlaže se što skorije održavanje „Okruglog stola o primjeni norme HRN ISO 80000-4:2007“, na nivou Hrvatskog društva za mehaniku.